

**Svar på Kommissionens åbningsskrivelse om habitatdirektivet
92/43/EØF (sag nr. 2006/2144)**

Artikel 1 litra e) og i) – definitioner på gunstig bevaringsstatus

Kritikken:

Kommissionen mener, at begrebet "gunstig bevaringsstatus" ikke er omsat til bindende norm i dansk ret.

Den danske regerings svar:

Den danske regering er ikke enig i, at begrebet "gunstig bevaringsstatus" ikke er omsat i dansk ret.

Det har således siden 1998 fremgået af § 1 i bekendtgørelse om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder¹ (herefter kaldet *habitatbekendtgørelsen*), at bevaringsmålsætningen for de udpegede Natura 2000-områder er gunstig bevaringsstatus. Bekendtgørelsen udpeger de danske Natura 2000-områder og omfatter områderne af bestemmelser, der gennemfører artikel 6. Bekendtgørelsens § 1 videreføres i en revideret bekendtgørelse, der vil træde i kraft den 1. januar 2007, jf. bilag 1 til dette svar, som indeholder udkast til revideret bekendtgørelse, der har været i offentlig høring.

At "gunstig bevaringsstatus" er indarbejdet i dansk ret understreges endvidere af miljømålslovens § 41², hvoraf det fremgår, at "fastsættelse af mål for naturtilstanden...skal ske med henblik på at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus". Der er i lovbemærkningerne til denne bestemmelse en direkte henvisning til artikel 1, litra e) og i) i habitatdirektivet. Lovbemærkninger bruges i dansk ret til at fortolke lovteksten, bl.a. af domstolene.

Den danske regering vil imidlertid imødekomme Kommissionens kritik ved at indarbejde definitionerne på gunstig bevaringsstatus direkte i ovennævnte reviderede habitatbekendtgørelse.

¹ Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 782 af 1. november 1998, nu afløst af Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 477 af 7. juni 2003 om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder.

² Lov nr. 1150 af 17. december 2003 om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder.

Direktivets artikel 5, stk. 4.

Kritikken:

Dansk ret indeholder ikke bestemmelser om at bevare potentielle habitatområder i samrådsperioden ved uenighed mellem Kommissionen og medlemslandet om udpegning af habitatområder for prioriterede arter eller naturtyper.

Svar:

Bestemmelsen har ikke hidtil haft relevans for Danmark og forventes heller ikke fremover at få praktisk betydning for de danske udpegninger.

Den danske regering vil imidlertid imødekomme Kommissionens kritik ved i næste Folketingssamling (oktober 2007) at fremsætte et lovforslag til ændring af lovgivningen, så bestemmelsen formelt gennemføres i dansk ret.

Direktivets artikel 6, stk. 2.

Kritikken:

1) Ingen pligt til at træffe foranstaltninger, jf. art. 6, stk. 2

Kommissionen antager, at naturbeskyttelseslovens kapitel 2a giver *mulighed* for at forhindre aktiviteter, der kan skade naturlige levesteder, uanset om aktiviteterne finder sted i eller uden for levestederne i tilfælde, hvor forringelse eller forstyrrelse er forårsaget af ejeren. Habitatdirektivet indeholder imidlertid en egentlig pligt til at gribe ind, f.eks. også overfor offentlighedens adgang og andre aktiviteter, der ikke direkte kan tilskrives ejeren. Denne pligt fremgår ikke tydeligt af dansk ret, der beskriver, at myndighederne **kan** træffe de nødvendige foranstaltninger, og at denne indgrebsmulighed kun kan anvendes over for ejeren.

2) Ingen pligt til at træffe artikel 6, stk. 2-foranstaltninger på havet

Kommissionen kritiserer, at den danske lovgivning ikke indeholder lovbestemmelser, hvorefter der er pligt til at gribe ind for at undgå forringelse eller forstyrrelse i beskyttede vandområder (herefter benævnt havet).

Den danske regerings svar:

Ad 1) Artikel 6, stk. 2 på land

Kommissionens kritik af naturbeskyttelsesloven må bero på en misforståelse.

Efter bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens kapitel 2a (og den tilsvarende bestemmelse i skovlovens § 19) **skal** myndighederne pålægge ejeren af en ejendom den drift eller de andre foranstaltninger i eller uden for Natura 2000-områderne, der er nødvendig for at undgå forringelse af naturtyper eller betydelig forstyrrelse af arter, og der ikke kan indgås en aftale, der af-

værger forringelsen eller forstyrrelsen. Pligten gælder, uanset om forringelsen eller forstyrrelsen kan tilskrives ejer eller andre.

Denne klare pligt forudsætter, at myndighederne i de tilfælde, hvor aktiviteten ikke kan forhindres gennem de almindelige regler i lovgivningen, skal tage skridt til at indgå en aftale med ejeren, der afværger forringelsen eller forstyrrelsen. Hvis dette ikke lykkes, **skal** myndigheden efter naturbeskyttelseslovens kap. 2 a træffe en afgørelse, der pålægger ejeren den drift eller de andre foranstaltninger i eller uden for Natura 2000-områderne, som sikrer beskyttelseshensynene. Der er således tale om en ultimativ pligt, som træder i kraft, hvor reglerne efter den øvrige lovgivning ikke er tilstrækkelige til at sikre beskyttelseshensynene.

I Danmark råder ejeren over sin ejendom indenfor lovgivningens rammer. Hvis f.eks. adgangen til en ejendom i eller udenfor et Natura 2000-område skal begrænses udover, hvad der allerede følger af lovgivningen, f.eks. for at undgå forstyrrelser af ynglefugle, er det i sidste ende ejeren, der skal pålægges at begrænse adgangen, f.eks. ved at hegne eller opsætte skilte. Tilsvarende gælder f.eks., hvis en naturlig udvikling nødvendiggør, at der skal gennemføres konkrete foranstaltninger, f.eks. i form af pleje for at forhindre en forudsigelig, negativ udvikling på arealet.

Foranstaltningerne vil som hovedregel typisk ske efter dialog og aftale mellem ejeren og en offentlig myndighed. Den danske regering finder dette i fuld overensstemmelse med Kommissionens ønske om tværgående samarbejde om at varetage beskyttelsen af Natura 2000-områderne. Samarbejde med lodsejerne kan være helt afgørende for at fremtidssikre en bevaring af områdernes naturværdier.

Bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens kap. 2 a (og den tilsvarende bestemmelse i skovlovens § 19) indeholder således ingen begrænsninger i myndighedernes adgang og pligt til om nødvendigt f.eks. at regulere offentlighedens færdsel eller påse, at en naturtilstand opretholdes i et Natura 2000-område.

./.

Det er den danske regerings opfattelse, at den generelle pligt i naturbeskyttelseslovens kapitel 2a sammen med en lang række lovfæstede reguleringer, såvel generelle som knyttet til de enkelte områder, fuldt ud gennemfører habitatdirektivets artikel 6, stk. 2, jf. bilag 2, som indeholder en parallel-opstilling over hvilke regler, der gennemfører de to direktiver.

Kommissionens kritik af reglerne i naturbeskyttelseslovens kapitel 2 a, som bidrager til at gennemføre artikel 6, stk. 2 på land, må derfor afvises.

Ad 2) Artikel 6, stk. 2 på havet

Ovennævnte pligt til efter naturbeskyttelseslovens kapitel 2a at gribe ind overfor forringelser og forstyrrelser i Natura 2000-områder gælder også for ferske vandområder (søer, vandhuller, vandløb osv.) samt eventuelle land-baserede aktiviteter, der måtte påvirke et udpeget havområde negativt.

Kommissionens kritik kan således alene angå aktiviteter på havet, hvilket den danske regering tager som udgangspunkt i det følgende svar.

Den danske regering er opmærksom på, at der er visse formelle mangler i forhold til pligten til at undgå forringelse af naturtyper eller levesteder eller betydelige forstyrrelser af arter fra aktiviteter på havet, jf. artikel 6, stk. 2.

Aktiviteter på havet, der kan påvirke Natura 2000-områder (især fiskeri, olie-indvinding, råstofindvinding, faste anlæg, herunder havvindmøller, kystbeskyttelse og havne), henhører under forskellige sektorministerier. Regeringen har igennem længere tid arbejdet med at skabe en præcis retlig ramme, så de ansvarlige myndigheder forpligtes til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger for at undgå forringelser og forstyrrelser fra alle relevante sektorer, jf. artikel 6, stk. 2.

Regeringen har besluttet at fremsætte lovforslag, hvorefter den nødvendige hjemmel til at varetage de nævnte hensyn integreres i følgende love:

Lov om

- anvendelse af Danmarks undergrund*
- kontinentalsoklen*
- elforsyning*
- Energinet.dk*
- kystbeskyttelse*
- havne*
- råstoffer*
- havmiljø
- fiskeri

De *-markerede lovforslag fremsættes i indeværende Folketingssamling, hvoraf de 6 førstnævnte lovforslag forventes fremsat i november måned 2006. Forslag til ændring af råstofloven vil blive fremsat i februar 2007. Lovforslagene eftersendes til Kommissionen, så snart de er fremsat.

Regeringen vil endvidere ændre jagt- og vildtforvaltningsloven og naturbeskyttelsesloven, så miljøministeren direkte forpligtes til at gennemføre direktivforpligtelserne ved at anvende de gældende hjemler om, at miljøministeren kan oprette reservater hhv. gennemføre fredninger på søterritoriet gennem bekendtgørelser, hvor det måtte være nødvendigt for at undgå især forstyrrelser.

I forslaget til revideret kystbeskyttelseslov og havnelov bemyndiges transport- og energiministeren til at fastsætte regler om pligten til at gribe ind. Denne bemyndigelse vil snarest muligt blive udmøntet i konkrete bekendtgørelser.

Vedrørende fiskeriloven, havmiljøloven, naturbeskyttelsesloven og jagt- og vildtforvaltningsloven forventes fremsat lovforslag i næste Folketingssamling (oktober 2007).

Kommissionens kritik imødekommes således ved, at der tilvejebringes den nødvendige hjemmel til, at danske myndigheder griber ind overfor relevante aktiviteter på havet, der kan forringe naturtyper eller levesteder for arter eller forstyrre arter, jf. artikel 6, stk. 2.

Artikel 6, stk. 3

Kritikken

1. Habitatbekendtgørelsen – konsekvensvurdering af projekter og planer på land.

Kommissionen kritiserer, at habitatbekendtgørelsen (bkg. nr. 477 om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder) ikke i tilstrækkelig grad afspejler habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Direktivets krav om at konsekvensvurdere planer og projekter fremstår ikke klart af bekendtgørelsen; f.eks. fremgår det kun, at det af tilladelser m.v. skal fremgå af afgørelsen, at den ikke forringer et Natura 2000-område.

Desuden er nationale planer efter planloven ikke omfattet af kravet om konsekvensvurdering.

2. Naturbeskyttelseslovens § 19b (anmeldelsesordning)

Kommissionen kritiserer, at der ikke i § 19 b om anmeldelsesordningen er angivet en pligt til hhv. at konsekvensvurdere og at nægte "at godkende" et projekt, hvis det kan skade.

Kommissionen tvivler endvidere på, at listen over projekter i naturbeskyttelseslovens bilag 2 indeholder alle relevante aktiviteter.

Det kritiseres endvidere, at anmeldelsesordningen kun vedrører aktiviteter inden for Natura 2000-området, hvilket er i strid med anvendelsesområdet for artikel 6, stk. 3, der omfatter alle aktiviteter, der kan påvirke et udpeget område.

3. Konsekvensvurdering af planer og projekter på havet

Kommissionen kritiserer, at der kun i begrænset omfang er fastsat bestemmelser, der gennemfører artikel 6, stk. 3 på havet. I visse tilfælde, f.eks. for bekendtgørelsen om hurtigfærger (nr. 821) og bekendtgørelsen om VVM for energianlæg på havet (nr. 815), henvises kun til VVM-regler, som ikke er tilstrækkelige til at gennemføre habitatdirektivet. Tilsvarende gælder for en række love på havet (eksempelvis lov nr. 182 om kontinentalsoklen, lov nr. 526 om anvendelse af Danmarks undergrund, lov nr. 151 om elforsyning og lov nr. 476 om beskyttelse af havmiljøet).

Hvad angår reglerne om konsekvensvurdering i lov nr. 569 om råstoffer og bekendtgørelse nr. 821 om miljøgodkendelse af hurtigfærger kritiseres det, at forbud mod at give tilladelse alene gælder for projekter indenfor det enkelte Natura 2000-områdes grænser.

Der mangler endvidere efter Kommissionens opfattelse bestemmelser om, at offentligheden skal høres, før myndigheden har givet sin tilslutning til en plan eller et projekt. Som eksempler nævnes bkg. nr. 821 om hurtigfærger og bkg. 815 om VVM for elproduktionsanlæg på havet.

Den danske regerings svar:

Ad 1. Konsekvensvurdering af planer og projekter på land

Det er regeringens opfattelse, at alle projekter, der væsentligt kan påvirke Natura 2000-områder, kræver en plan eller en tilladelse efter naturbeskyttelses- eller miljølovgivningen eller er omfattet af anmeldelsesordningen (for sidstnævnte, se nedenfor under ad 2).

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 477 om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder (habitatbekendtgørelsen) er helt central i gennemførelsen af kravene i habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, om at vurdere konsekvenserne af planer og projekter.

Bekendtgørelsen har netop været gennem en gennemgribende revision, jf. bilag 1 til svaret.

Ved revisionen ændres først og fremmest ordlyden af bestemmelserne, der vedrører Natura 2000-områder, så de i al væsentlighed er enslydende med habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 og 4. Den ændrede bekendtgørelse vil træde i kraft 1. januar 2007. Dette imødekommer en væsentlig del af Kommissionens kritik.

Desuden er listen over relevante planer og projekter i arealanvendelses- og miljølovgivningen, der kan påvirke Natura 2000-områder, kraftigt udvidet. Sammen med anmeldelsesordningen bliver alle relevante planer og projekter dermed fra 1. januar 2007 omfattet af bestemmelserne om konsekvensvurdering i overensstemmelse med artikel 6, stk. 3 og artikel 6, stk. 4. Også nationale planer (landsplaner) vil blive indføjet i den endelige bekendtgørelse.

Hvad angår lov om anvendelse af Danmarks undergrund, jf. lovbekendtgørelse nr. 526 af 11. juni 2002 og lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 286 af 20. april 2005, bliver der i 2006 fremsat lovforslag, som indarbejder artikel 6, stk. 3 og 4, direkte i lovene, som dog primært får betydning for reguleringen på havet, jf. nedenfor under ad 3.

Dermed imødekommes efter den danske regerings opfattelse den øvrige del af Kommissionens kritik af den danske implementering af artikel 6, stk. 3-4, hvad angår aktiviteter på land (for kritikken af anmeldelsesordningen, se dog nedenfor).

Ad 2 Anmeldelsesordning for visse aktiviteter (naturbeskyttelseslovens § 19 b og skovlovens § 17)

Pligt til at vurdere anmeldte aktiviteter

Kommissionens kritik af, at der ikke er en pligt til at vurdere konsekvenserne af en anmeldt aktivitet efter naturbeskyttelseslovens § 19 b eller skovlovens § 17, må bero på en misforståelse.

Efter disse regler tillægges lodsejeren en pligt til at forhåndsanmelde en række aktiviteter, før de iværksættes. Det drejer sig om aktiviteter, som efter den gældende lovgivning ikke kræver forudgående tilladelse eller planlægning. Undtaget fra anmeldelsespligten er aktiviteter, som i forvejen er underlagt krav om vurdering efter anden lovgivning. I disse tilfælde vil aktiviteten blive vurderet efter reglerne i habitatbekendtgørelsen.

Efter de nævnte regler har myndighederne pligt til at vurdere en anmeldt aktivitet. Folketinget forudsatte med vedtagelsen af bestemmelserne, at hvis vurderingen viser, at den anmeldte aktivitet kan skade et Natura 2000-område, skal myndigheden træffe afgørelse om at begrænse eller standse den påtænkte aktivitet. Det har ligeledes været forudsat, at vurderingen skal følge den procedure og de kriterier, der gælder for vurdering af planer og projekter efter habitatdirektivet.

Regeringen vil i en bekendtgørelse præcisere denne pligt til at vurdere de anmeldte aktiviteter, hvorved enhver tænkelig usikkerhed herom fjernes. Bekendtgørelsen forventes offentliggjort i januar 2007.

Kommissionens kritik på dette punkt må således afvises.

Aktiviteter under anmeldelsesordningen

Kommissionen rejser spørgsmålet om, hvorvidt listen over aktiviteter i hhv. naturbeskyttelseslovens bilag 2 og skovlovens bilag 1 er dækkende. Det er den danske regerings opfattelse, at anmeldelsesordningerne dækker de projekter, der kan påvirke Natura 2000-områder på land og som ikke er omfattet af kravet om tilladelse eller lignende. Det danske Folketing lagde følgende bemærkninger til lovforslaget om anmeldelsesordningen til grund for vedtagelsen af ordningen³:

"Begrebet "projekter" er ikke nærmere defineret i habitatdirektivet. Det er vanskeligt at definere en præcis grænse mellem projekter, der forudsætter konsekvensvurdering efter direktivets artikel 6, stk. 3, og igangværende aktiviteter, der forudsætter iværksættelse af foranstaltninger for at undgå forstyrrelser eller forringelser efter artikel 6, stk. 2. F.eks. vil visse former for almindelig landbrugsmæssig drift, som i dag ikke kræver forudgående tilladelse, formentlig falde ind under direktivets projektbegreb (eksempelvis skift fra etårige til flerårige afgrøder), mens andre former for landbrugsmæssig drift (eksempelvis gradvis intensivering i græsningsintensitet) vil være

³ Fremgår af bemærkningerne til § 19 b i Forslag til Lov om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om planlægning, lov om vandløb og museumsloven (L 146, fremsat 28. januar 2004).

igangværende aktiviteter, der – hvis de forringer eller forstyrrer i områderne – skal gøres op med på grundlag af artikel 6, stk. 2.⁴

Efter forslaget præciseres nærmere i [naturbeskyttelseslovens] bilag 2 en række aktiviteter, som konkret vurderes at kunne falde ind under begrebet ”projekter”, og som efter gældende lovgivning kan iværksættes uden forudgående tilladelse m.v., men som efter direktivet skal kunne gøres til genstand for en konsekvensvurdering. Baggrunden for udvælgelse af de konkrete aktiviteter er, at netop de vurderes at kunne medføre væsentlig påvirkning af arter eller naturtyper.

Bilag 2 indeholder endvidere aktiviteter, hvor iværksættelse kan medføre væsentlig påvirkning af specifikke naturtyper, som ikke i forvejen er omfattet af en generel beskyttelse.”

Det danske Folketing valgte en tilstrækkelig sikkerhedsmargin ved i anmeldelsesordningerne at medtage flere aktiviteter, som ligger i grænselandet mellem artikel 6, stk. 2, og artikel 6, stk. 3, og som under normale omstændigheder ikke er omfattet af regler, hvorefter de ville blive vurderet for deres virkning på Natura 2000-områder.

Det er regeringens opfattelse, at de udvalgte aktiviteter er dækkende for projekter, der kan påvirke Natura 2000-områder og som ellers ikke kræver tilladelse el.lign.

Kommissionens kritik af valget af aktiviteter må derfor afvises.

Anmeldelsesordningen – inden for – uden for områderne

Det danske Folketing lagde til grund for vedtagelsen af, at anmeldelsesordningerne kun skal gælde inden for Natura 2000-områderne, at ordningerne skal ses i sammenhæng med udpegningen af områderne, jf. følgende bemærkninger i lovforslagene til forslag til naturbeskyttelseslovens § 19b⁵:

”De internationale naturbeskyttelsesområder omfatter således i mange tilfælde flere arealer end dem, der skal beskyttes efter direktiverne. Det skyldes bl.a., at afgrænsningen af områderne følger erkendbare træk i landskabet (veje, levende hegn m.v.), eller at arealerne er medtaget ud fra hensynet til anden hensigtsmæssige arrondering af området (fredningsgrænser el.lign.).

⁴ Forslaget til Lov om Skove (L 145, fremsat 28. januar 2004) indeholder i bemærkningerne til § 17 tilsvarende formuleringer, men med følgende eksempler: ”Fx vil visse former for almindelig skovbrugsmæssig drift, som i dag ikke kræver forudgående tilladelse, formentlig falde ind under direktivets projektbegreb (eksempelvis træartsskifte fra hjemmehørende træarter til juletræer og pyntegrønt, der kræver hyppig gødskning mv., mens andre former for skovbrugsmæssig drift (eksempelvis gradvis intensivning af ekstensivt drevne bevoksninger med hjemmehørende træarter) vil være igangværende aktiviteter, der – hvis de forringer eller forstyrrer i områderne – skal gøres op med på grundlag af artikel 6, stk. 2.”

⁵ Se note 4. Tilsvarende formulering kan genfindes i bemærkningerne til forslag til lov om skove, jf. note 5.

De konkrete, beskyttelsesværdige lokaliteter vil således ofte være omkranset af arealer, der ikke rummer beskyttede arter eller naturtyper og som f.eks. indgår i almindelig landbrugsdrift, men som er inkluderet i det internationale naturbeskyttelsesområde.

Aktiviteter, som i dag ikke kræver forudgående tilladelse m.v., og som væsentligt kan påvirke lokaliteter med beskyttede arter og naturtyper, vurderes således i mange tilfælde at foregå inden for grænserne af det internationale naturbeskyttelsesområde.”

Det er således den danske regerings opfattelse, at på grund af afgrænsningen af områderne og fordi de aktiviteter, der skal anmeldes, på forhånd vurderes ikke at kunne påvirke områderne væsentligt, hvis de igangsættes udenfor områderne, er anmeldelsesordningen ikke i strid med habitatdirektivets artikel 6, stk. 3.

Kommissionens kritik på dette punkt må således afvises.

Sammenfattende om anmeldelsesordningen

Det er regeringens opfattelse, at der med listen over aktiviteter, der omfattes af anmeldelsesordningerne, sammenholdt med reglerne i habitatbekendtgørelsen, er identificeret de aktiviteter, der potentielt kan påvirke Natura 2000-områder på land væsentligt, og som ikke i forvejen er omfattet af krav om konsekvensvurdering.

Kommissionens kritik af anmeldelsesordningerne må derfor afvises.

Ad 3 Konsekvensvurderinger på havet.

Den danske regering anerkender, at der i en række love mangler regler, som formelt gennemfører pligten til at vurdere konsekvenserne af planer og projekter og at nægte at godkende planer og projekter, der kan skade Natura 2000-områder, samt regler om at fravige beskyttelsen, jf. artikel 6, stk. 3 og stk. 4.

Parallelt med, hvad der er fremført ovenfor under artikel 6. stk. 2, har regeringen besluttet at rette op på de pågældende retlige mangler. Regeringen vil således fremsætte lovforslag, hvorefter den nødvendige hjemmel til at varetage de nævnte hensyn vil blive indsat i følgende love:

Lov om

- anvendelse af Danmarks undergrund*
- kontinentalsoklen*
- elforsyning*
- Energinet.dk*
- kystbeskyttelse*
- havne*
- råstoffer*
- fiskeri

De *-markerede lovforslag fremsættes i indeværende Folketingssamling, hvoraf de 6 førstnævnte forventes fremsat i november 2006. Når lovforslagene er vedtaget, eftersendes de til Kommissionen.

I forslaget til revideret kystbeskyttelseslov og havneanlægslov bemyndiges transport- og energiministeren til at fastsætte regler om pligten til at konsekvensvurdere og nægte godkendelse af planer og projekter, der kan skade Natura 2000-områder. Denne bemyndigelse vil, som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, snarest muligt blive udmøntet i konkrete bekendtgørelser. Den nødvendige bemyndigelse vil ligeledes blive indsat i fiskeriloven, hvor der forventes fremsat lovforslag i kommende Folketingssamling (oktober 2007).

Råstofloven indeholder allerede bestemmelser om naturhensyn. Loven vil blive ændret, så kravet om vurdering af konsekvenser m.v. gælder for alle indvindingsprojekter på havet omfattet af loven, uanset om de foregår inden for eller uden for et Natura 2000-område. Lovforslag forventes fremsat i februar 2007 og eftersendes til Kommissionen, så snart den er fremsat i Folketinget.

Hvad angår havmiljøloven (lov nr. 476 om beskyttelse af havmiljøet) er den indarbejdet i den reviderede bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Dermed gælder pligten efter artikel 6, stk. 3, fra 1. januar 2007 og så direkte for tilladelser m.v. udstedt i medfør af regler i loven, uanset om de måtte være givet til projekter inden for eller udenfor Natura 2000-områderne. Det gælder også for reglerne om godkendelse af hurtigfærger.

./.

Særligt for reglerne om klapping (havmiljølovens § 26) er artikel 6 indarbejdet i selve lovteksten (se vedlagte bilag 3), og der vil blive udarbejdet en bekendtgørelse, der præciserer forpligtelserne.

Hvad angår spørgsmålet om offentlighedens inddragelse kan det oplyses, at alle de ændringer af regler, der fremsættes til at forbedre gennemførelsen af artikel 6, stk. 3, på havet, vil indeholde bestemmelser herom, jf. ovenfor. Hvad angår reglerne om hurtigfærger, som er fastsat på baggrund af havmiljøloven, vil disse blive indarbejdet i den reviderede habitatbekendtgørelse, som indeholder bestemmelserne om inddragelse af offentligheden.

Det er den danske regerings opfattelse, at de besluttede lovændringer og justeringer af bekendtgørelser for planer og projekter på havet, når de vedtages, fuldt ud vil imødekomme Kommissionens kritik.

Artikel 6, stk. 4 Fravigelse af beskyttelsen

Kritikken

1. Naturbeskyttelseslovens kapitel 2 og 2a i strid med artikel 6, stk. 4

Kommissionen kritiserer, at det ikke fremgår klart af kapitel 2 a i naturbeskyttelsesloven, at det kun er muligt at fravige bestemmelserne i overensstemmelse med artikel 6, stk. 4.

Kommissionen påpeger endvidere, at det er muligt at fravige bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens kap. 2, jf. lovens § 65, hvilket Kommissionen mener, er i strid med artikel 6, stk. 4.

Endvidere mener Kommissionen, at da habitatbekendtgørelsen ikke dækker alle projekter, er reglerne om fravigelse heller ikke dækket ind.

Kommissionen forstår således habitatbekendtgørelsen samt kapitel 2 og 2 a i naturbeskyttelsesloven som regler, der undtager kravet om at beskytte en naturtype på land. Det står ikke klart for Kommissionen, om der er overensstemmelse mellem naturbeskyttelseslovens kapitel 2 og direktivet.

2. Ingen artikel 6, stk.4-bestemmelser på havet

Kommissionen kritiserer, at råstoflovens bestemmelser om indvinding på havet og hurtigfærbekendtgørelsen er begrænset til at forholde sig til aktiviteter indenfor området, hvilket er i strid med direktivet og også har betydning for muligheden for at fravige beskyttelsen.

Tilsvarende er der i havmiljøloven ikke fastsat, under hvilke betingelser, en tilladelse kan gives, jf. lovens § 26, stk. 5.

Det påpeges endvidere, at der ikke for regler på havet er bestemmelser om at underrette Kommissionen om evt. kompenserende foranstaltninger, jf. artikel 6, stk. 4.

Der er efter Kommissionens opfattelse generelt ingen regler til at gennemføre artikel 6, stk. 4, på havet.

Ad 1 Naturbeskyttelseslovens kapitel 2 og 2a

Kommissionens kritik må bero på en misforståelse af de danske regler, særligt hvad angår kapitel 2 i naturbeskyttelsesloven.

Alle de bestemmelser i naturbeskyttelseslovens kapitel 2, hvorefter myndighederne med dispensationer fra forbud m.v. kan tillade projekter m.v., er omfattet af habitatbekendtgørelsen, der eksplicit gennemfører artikel 6, stk. 4. Tilsvarende gælder for alle andre projekter, (bortset fra anmeldelsespligtige aktiviteter, jf. nedenfor om kap. 2a), der kan påvirke et Natura 2000 område, jf. ovenfor under svaret på kritikken af gennemførelsen af artikel 6, stk. 3.

Hvad angår aktiviteter, som er anmeldt efter naturbeskyttelseslovens kapitel 2a (§ 19 b), skal myndighederne træffe afgørelse om at stoppe en anmeldt

aktivitet i de situationer, hvor det vurderes, at aktiviteten kan skade et Natura 2000-område.

Det kan på forhånd fastlægges, at ingen af de anmeldelsespligtige aktiviteter har en sådan samfundsmæssig karakter, at artikel 6, stk. 4, er relevant. Der vil ikke være grundlag eller mulighed for at tillade anmeldte aktiviteter, der kan skade et Natura 2000-område, hvilket vil blive præciseret i den nye bekendtgørelse om anmeldelsesordningen, der forventes offentliggjort i januar 200, jf. ovenfor under artikel 6, stk. 3.

Kommissionens kritik på dette punkt må således afvises.

Ad 2 Artikel 6, stk. 4, på havet

Den danske regering er enig i, at der på linje med gennemførelsen af artikel 6, stk. 3 på havet, er visse formelle mangler i gennemførelsen af artikel 6, stk. 4.

Den danske regering har besluttet at gennemføre en række lovændringer, med henblik på at afhjælpe disse retlige mangler, ligesom habitatbekendtgørelsen ændres, jf. det ovenfor anførte under artikel 6, stk. 2 og artikel 6, stk. 3. De ændrede regler vil også gennemføre artikel 6, stk. 4 som integreret del af justeringerne.

Kommissionens kritik på dette felt vil derfor blive imødekommet.

Artikel 12, stk. 1 Forsætlig/ikke-forsætlig beskyttelse af yngle- og rasteområder

Kritikken

Kommissionen mener ikke, at de danske gennemførelsesbestemmelser efter naturbeskyttelsesloven m.v. er rettet mod de særlige forhold, som artikel 12, stk. 1 er rettet imod.

Naturbeskyttelseslovens § 3, 15 og 16 tager således alene sigte på tilsligtede ændringer af tilstanden. Kommissionen peger på, at forbudet mod forringelse og ødelæggelse af yngle- og rasteområder omfatter enhver form for beskadigelse eller ødelæggelse, ikke kun tilsligtede (forsætlige).

Kommissionen finder, at reglerne i bkg. 637 (beskyttede naturtyper) og bkg. 636 (bygge- og beskyttelseslinjer) om, at der ikke må dispenseres fra forbuddene, hvis dette strider mod artikel 12, ikke er tilstrækkelige.

Svar

Kommissionens fortolkning af de nævnte bestemmelser i naturbeskyttelsesloven må bero på en misforståelse.

Naturbeskyttelseslovens § 3, 15 og 16 indeholder generelle forbud mod ændringer i tilstanden, og der skelnes ikke mellem, om disse ændringer er tilsligtede eller utilsigtede. Kommissionens kritik af, at disse regler om be-

skyttede naturtyper og bygge- og beskyttelseslinjer kun omfatter tilsigtede handlinger, må således afvises.

I spørgsmålet om en generel retlig ramme for artikel 12 kan det oplyses, at de danske myndigheder er i gang med samlet at vurdere den danske gennemførelse af habitatdirektivets artikel 12 og på baggrund heraf eventuelt foreslå ændringer i lovgivningen.

Endelig beslutning om supplerende lovgivning afventer den endelige vejledning om fortolkning af artikel 12, som Kommissionen har tilkendegivet at ville færdiggøre i 2006. Det forventes, at vejledningen vil give så væsentlige bidrag til den samlede forståelse af artikel 12, at det kan få indflydelse på, hvordan eventuelle nye danske regler udformes.

Det skal endvidere bemærkes, at den reviderede habitatbekendtgørelse, jf. ovenfor under artikel 6, stk. 3 og bilag 1, vil blive suppleret med regler til at gennemføre artikel 12, stk. 1 d. Alle de relevante forbud m.v., der bidrager til at undgå beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, omfattes hermed af et krav om, at der ikke må dispenseres, hvor det måtte være i strid med artikel 12, stk. 1 d. Bekendtgørelsen vil træde i kraft 1. januar 2007.

Artikel 12, stk. 4. Pligt til at undgå negativ påvirkning af strengt beskyttede arter som følge af uforsætlig indfangning eller drab.

Kritikken

Dansk ret indeholder ikke en generel pligt til at iværksætte yderligere undersøgelser eller undgå negativ påvirkning af bilag IV-arter som følge af uforsætlig indfangning eller drab, hvis overvågningen heraf viser det nødvendigt

Svar

Den danske miljøminister overvåger naturen, jf. naturbeskyttelseslovens § 62. Det kan oplyses, at den danske regering vil præcisere denne overvågningsbestemmelse i forhold til de forpligtelser, der følger af habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne, herunder arter af fællesskabsbetydning.

Det er korrekt, at den danske lovgivning ikke indeholder en egentlig pligt til at iværksætte beskyttelsesforanstaltninger eller fortsætte overvågningen.

Den danske regering vil imødekomme denne forpligtelse ved at ændre den lovgivning, der har relevans for bilag IV-arter (naturbeskyttelsesloven, jagt- og vildtforvaltningsloven). Lovændring vil ske i kommende Folketingsamling (oktober 2007).

Kommissionens kritik på dette punkt imødekommes.

Artikel 14

Kritikken

Kommissionen kritiserer dansk ret for ikke at afspejle den pligt, der gælder efter artikel 14 til at iværksætte de nødvendige bevaringsforanstaltninger eller fortsætte overvågningen for arter på habitatdirektivets bilag V, hvis overvågningen efter artikel 11 viser, at dette er nødvendigt.

Svar

Regeringen vil imødekomme Kommissionens kritik ved at foreslå lovændringer, så den nødvendige hjemmel til at varetage de nævnte hensyn i overensstemmelse med direktivforpligtelser fremstår klart i den relevante lovgivning (fiskeriloven, jagt- og vildtforvaltningsloven og naturbeskyttelsesloven). Det vil kræve lovændring, og forslag hertil vil blive fremsat i næste Folketingssamling (oktober 2007).

Artikel 16 Fravigelse af artsbeskyttelsen

Kritikken

Kommissionen mener ikke, at direktivets bestemmelser i artikel 16 om betingelser for at fravige beskyttelsen af arter i artikel 12, 13, 14 og 15, er tilstrækkeligt klart gennemført i Danmark. Artikel 16 angiver særlige betingelser for, hvornår beskyttelsen i givet fald kan fraviges, og disse betingelser fremgår ikke præcist nok i dansk ret.

Svar

Med henblik på at imødekomme Kommissionens kritik indarbejdes artikel 16 direkte i den reviderede habitatbekendtgørelse, som nævnes ovenfor under artikel 12. Bekendtgørelsen træder i kraft 1. januar 2007.

Miljøministeriet vil endvidere supplere samtlige de øvrige bekendtgørelser, der gennemfører artikel 12 i dansk ret (herunder bekendtgørelser om artsfredning efter naturbeskyttelsesloven og om jagttider og jagtmåder efter vildtforvaltningsloven) med bestemmelser, der svarer til habitatdirektivets artikel 16. Bekendtgørelserne vil blive offentliggjort i januar 2007.

Derved imødekommes Kommissionens kritik også på dette punkt.